Ч. 107 (13.652). Львів, пятниця 27. квітня 1934. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Український Клюб у Львівській Хліборобській Палаті.

Дня 19. квітня ц. р. відбулося у Львові в „Сільському Господарі“ засідання українських радників Львівської Хліборобської Палати, на якому, поза обговоренням важних господарських справ, утворено Український Клюб радників Львівської Хліборобської Палати.

Головою Українського Клюбу Львівської Хліборобської Палати вибрано о. мітрата Тита Войнаровського, заступниками голови сен. інж. Юліяна Павликовського та пос. Остапа Луцького, а секретарем інж. Евгена Храпливого. Бюро Клюбу міститься в „Сільському Господарі“, Львів, Ринок 10. II. і на цю адресу треба звертатися в усіх справах, що відносяться до праці Львівської Хліборобської Палати. До Українського Клюбу належить 15 радників Львівської Хліборобської Палати.

„НАШ ПРИЯТЕЛЬ“ НА ІНДЕКСІ.

Католицька Пресова Агенція повідомляє, що львівська Кураторія заборонила приймати до шкільних бібліотек і поширювати в школах журнал для нашої молоді „Наш Приятель“ який видає і редагує Марійське Т-во Молоді.

Командант червоної армії на Україні.

Революційна воєнна рада СРСР іменувала першого заступника начальника політичного уряду червоної армії на Україні, Михайла Амеліна, начальником того уряду або політичним комісарем цілої червової армії на Украйні. Амелінові тепер 38 літ і він з фаху столяр. У світовій війні брав участь як рядовий царської армії, а до комуністичної партії належить від 1917 р.

Мін. Барту у Чехословаччині.

ВАРШАВА, 25. 4. ПАТ. Нині вечором відїхав мін. Барту з Варшави до Кракова в товаристві мін. Бека і вищих урядовців міністерства закордонних справ та французького амбасадора Ляроша.

КРАКІВ, 25. 4. ПАТ. З Кракова виїхав мін. Барту до Праги.

Злагіднений конфлікт між Польщею і Чехословаччиною.

ПРАГА, 25. 4. ПАТ. Рада міністрів після поважної дискусії приняла одноголосно звіт міністра Бенеша про взаємини Чехословаччини з сусідніми державами. Одночасно приняла виясненя міністра про управильнення спірних справ між Польщею і Чехословаччиною.

Повітряні збросння Японії.

Бюро Райтера повідомляє з Токіо, що японська повітряна фльота, яка складається тепер із 800 літаків, має бути до трьох літ підвищена до 1.150 апаратів. Потрібну до цього суму 44 міліонів єн вставлено в державний буджет на найближчий рік.

Клопіт Анґлії з японською декляраціею.

ЛЬОНДОН, 25. 4. ПАТ. Політичні кола Анґлії не перестають цікавитись напрямними японської політики в Китаю, зясованими в декляраці з 18. квітня ц. р. японського міністерства закордонних справ. Крім „приятельських заввак“, висловлених у спеціяльній ноті до японського уряду, завтра оголосить мін. Саймон у палаті послів нову декларацію. Китайський посол у Льондоні відвідав мін. Саймона і засував побоювання китайського уряду з приводу дипльоматичного наступу Японії. Анґлійський уряд у клопоті, бо не хотів би вразити Злучених Держав і попсувати добрі взаємини з Японією.

Наступ на віллю Троцького.

Втеча перед псами.

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. Париська преса дуже сумнівається, чи Троцький далі мешкає у віллі в Барбісон. Щоби переконатися, хто там живе, журналісти вдерлися до віллі, де стрінули двох мужчин і одну жінку. Самого Троцького не застали. Мешканці віллі спустили пси, але журналісти щасливо втікли.

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. Л. Троцький ще не виїхав з Франції. Мін. Саро заявив, що Троцький переговорює з турецьким урядом щодо повороту до Туреччини.

Масові страйки у Злучених Державах.

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. З 20.000 страйкуючих робітників у стейті Вірджінія 75 прц. вернулось уже до праці. Зате 15.000 вуглекопів не годиться на запропоновані платні ген. Джонсоном і страйкують далі. У вугляним бассейні страйкує 50.000 робітників. У фабриках трикотів у Філядельфії страйкує 4.000 робітників. У фабриках муніції в Гартфорд 3.000 робітників. Страйк охопив теж робітників ткацького промислу у стейті Месачусетс 3 і пів тисячі, електрівні в Дітройті — 1000 та фабрики штучного шовку в Пенсильвенії 13 тисяч.

Довкола афери Ставіського.

ПЕРЕСЛУХАННЯ ПРЕСАРА

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. Слідча парляментарна комісія переслухала колишнього прокуратора Пресара. Пресар признав, що попутав у своїх зізнаннях конференцію з 31. січня ц. р., в якій брали участь президент, генеральний прокуратор і суддя Пренс з іншою нарадою з 8. січня ц. р., яка відбулася в кабінеті президента Драйфуса. Пресар запевняв, що з Пренсом вдержував приятельські взаємини. Опісля комісія переслухала президента Левувл.

Побут і виїзд мін. Барту.

Львів, 25. квітня 1934.

Як можна було сподіватися — варшавські господарі та париські гості спільно доклали всіх зусиль, щоби маніфестувати назовні польсько-французьку приязнь. Правда, ревність у цій справі проявляли не лише офіціяльні чинники, зобовязані канонами міжнародньої куртуазії, але й ендецькі менери, які при цій нагоді рішили спекти подвійну печеню: чванитися перед французами, що вони „більші приятелі Франції“ ніж санація та демонструвати перед урядом франкофільські симпатії польської вулиці. І тому на варшавський залізн. двірець явилася несподівано, „з власної пильности“, „почесна чета“ — галерчиків, а привітальне слово виголосив найбільш несподівано — емеритований ген. Міхаеліс, один із військових лідерів ендеції, автор численних протинімецьких публікацій. Зате не чекав на двірці сивоголового керманича закордонної політики Франції, члена Академії Безсмертних і колишнього члена 18-ти французьких кабінетів — багато молодший віком і політичним стажем керманич закордонної політики Польщі: бо в політиці обовязують інші норми, а в даному випадку тією нормою було бажання пригадати достойній старшій союзниці, що й мін. Бека на париському залізн. двірці не витав тодішній фр. міністер закорд. справ Поль Бонкур, лише шеф дипльоматичного протоколу...

А все ж, як сказано, поза такими маленькими дисонансами обидві сторони взаємно лицитували себе у взаємному висловлюванні собі радости, пошани, приязни і любови. Офіціяльні польські особи мало говорили: міністер Бек відзначається маломовністю (знаменитий приклад — останнє експозе у сенатській закордонній комісії), а маршал Пілсудський у закордонній політиці тримається зовсім протилежної тактики, ніж її стосував супроти своїх внутрішніх звеличників і противників! Короткою і прикрашеною тільки найбільш необхідними квітками була промова-тост мін. Бека на офіціяльному обіді. Суттєвою у тій промові була заява що „умовини, які лучать Польщу і Францію, є одним із найсильніших і найтривкіших чинників міжнародньої політики“. Зрештою, ролю декляматорів приняли на себе всі без вийнятку, — санаційні, ендецькі й соціялістичні, — польські часописи.

Зате балакучим був мін. Барту. Цей надзвичайно меткий і повний енергії 70-літній старець відповів удвоє довше на привіт мін. Бека, справжнє велике експозе виголосив перед представниками варшавської преси і тамошніми закордонними журналістами, та ще й окреме інтервю дав „Газеті Польскій“, „Курерові Порранному“ і „Курерові Варшавскому“. У тих своїх прилюдних заявах старався п. Барту дуже виразно відмежуватися від „помилок“ своїх попередників, без обиняків признаючи їх факт. Він яскраво підкреслював повну політичну самостійність Польщі в ділянці її закордонної політики, кермованої її власними інтересами; заявляв, що „союз не значить підчинення“; що Франція знала про польсько-німецький пакт і тепер ще певніше переконалась, що той пакт не суперечить польсько-французькій приязні; щиро признавав, що істнують „дискретні проблеми“, про які не личить прилюдно казати, та дуже зручно пригадував свої особисті заслуги для відродженої Польщі та своє давнє знайомство з марш. Пілсудським.

Річ ясна, що все те, що в устній або писаній формі дістається до відома широкої публики, не має великого значіння, коли річ іде про тонкі справи закордонної політики. Без сумніву сама подорож мін. Барту до Варшави була вже — як ми про це окремо писали — наявним доказом бажання Франції затіснити розхитані звязки з Польщею, по змозі перевірити правдивість хвилюючих поголосок (напр. про становище Польщі до справи „Аншлюсу“), та пере-

шкодити формуванню такої нової конфіґурації держав, в якій Польща не стояла би біч-у-біч Франції. Тостами і промовами цього не робиться. Витворюється, щоправда, настрій, який не є ніколи байдужий для рішаючих постанов. А проте й настрої міняються і настрої можна — коли треба — відповідно формувати (доказ: недавній конфлікт з Чехословаччиною). Коли казати про сутні речі, які довідався мін. Барту у Варшаві, та які полагодив у той чи інший спосіб, — то единим форумом, на якому це сталося, була нарада у Бельведері. Але саме про ту двохгодинну нараду ні один з її учасників — марш. Пілсудський, мін. Барту і мін. Бек — не сказав (і не скаже) пресі ні слова.

Сутні речі, які могли бути темою тої розмови, це становище до Німеччини, до Малої Антанти, до проблеми розброєння, до проблеми „Аншлюсу“. Але передовсім — до проблеми Совітів. Безумовно: обидві сторони мають спільні предмети зацікавлення, але не в однаковому ступні. Бо коли нпр. і для Франції і Польщі проблеми Німеччини і Совітів стоять впереді всіх інших закорд. політ. проблеми, то проте Совіти лежать від Франції далеко, а від Польщі — дуже близько... А від Німеччини ділить Францію англійська ґарантія рейнського пакту, а Польща такої перегороди не має. І тих геополітичних ріжниць ніщо вирівняти не всилі: можна тільки говорити, поскільки вони не перешкаджають польсько-французькому союзові.

Практичний вислід тих розмов та реальний наслідок цілої подорожі мін. Барту буде відомий щойно згодом: його виявить хід міжнародніх подій, що найкраще свідчитиме про цілі і завдання державних політик: Франції і Польщі, які мають спільні, але й мають ріжні, дуже ріжні турботи.

Нова виборча ординація
до міських рад.

III.

ВИЛОЖЕННЯ ВИБОРЧИХ СПИСКІВ.

Списки виборців мають бути виложені до перегляду в льокалях окружних виборчих комісій найпізніше 16 дня від розписання виборів у містах до 10.000 мешканців та 26-го дня від розписання виборів у містах понад 10.000 мешканців — 7 днів, найменше по 5 годин денно, а до того бодай 2 години після 4-ої (16) пополудні. В тому часі кожному мешканцеві міста вільно переглянути списки виборців і локонувати відписи. Семиденний речинець виложення списку мусить бути без перерви (§ 13 уст. 1).

РЕКЛЯМАЦІЇ.

В часі виложення списків, кожний мешканець міста має право внести обосновану відповідними доказами рекламацію до окружної виборчої комісії і то з приводу невписання його самого або когонебудь іншого до списку виборців, а також проти вписання до списку особи неуправненої до голосування. Рекламації слід зголошувати письменно або устно до протоколу; пересилати почтою не можна. Підчас виложення списку виборців повинні бути присутні найменше два члени (заступники) виборчої комісії (§ 13 уст. 2).

Примітка: Виборці-українці негайно по виложенні списків виборців повинні їх дуже докладно переглянути і ствердити, чи вони вписані до них і чи не поміщено таких осіб, яким не прислугує право голосування. Хай кожний громадянин українець береже свого права, себто вносить рекламації проти невписання управнених або вписання неуправнених до голосування.

ПОЛАДНАННЯ РЕКЛЯМАЦІЙ.

Рекламації проти невписання до списку виборців полагоджує окружна комісія по змозі негайно, але не пізніше як до трьох днів від дня зголошення рекламацій, а найпізніше 26 дня (по містах понижче 10.000 мешканців) або 36-го дня (міста понад 10.000 мешканців) від дня розписання виборів. Про рішення комісія повідомляє рекламуючого (§ 14 уст 1). Коли внесено рекламацію проти вписання когось до списку, комісія повинна найпізніше слідуючого дня після внесення рекламації повідомити про це особу, проти якої внесено рекламацію та повчити її про те, що вона має право внести свою оборону до комісії на письмі або устно вже слідуючого дня, коли її устно або письменно повідомили. При доручуванні письменних повідомлень обовязують постанови розпорядку президента з дня 22. березня 1928 р. про адміністраційне поступовання. Рекламації проти вписання вирішує окружна комісія до двох днів від уплину речинця оборони, що має наступити найпізніше 26-го або 36-го дня від дня розписання виборів і негайно повідомляє про своє рішення зацікавлені особи (§ 14 уст. 2). Від повищих рішень нема відклику (§ 14 уст. 3).

Після вирішення рекламацій окружна виборча комісія вписує додатково виборців, яким признано виборче право в рекламаційному поступованні, в окружних або обводових (районових) списках виборців і замикає списки. Опісля доручує оба примірники списків предсідникам обводових виборчих комісій (§ 14 уст. 4).

Окружні виборчі комісії повідомляють головну комісію про всі зміни, що їх переведено у списках з приводу рекламацій. Головна виборча комісія провірює чи одна і та сама особа не находиться у списках виборців у кількох округах або обводах, колиж так було би, тоді головна виборча комісія рішає, в якій окрузі чи обводі прислугує тій особі право віддати голос (§ 14 уст. 5).

КАНДИДАТСЬКІ ЛІСТИ.

Найпізніше 20-го або 30-го дня від розписання виборів виборці мають право зголошувати до головної виборчої комісії лісти кандидатів на радних. Кандидати на радних мають мати всі законом передбачені вимоги (себто до міської ради може бути вибраний кожний польський громадянин без ріжниці пола, який до дня розписання виборів скінчив 30 років життя, має право вибирання в якійнебудь виборчій окрузі дотичного міста і знає польську мову в слові і в письмі). Число кандидатів на поодиноких лістах не може перевищати потрійної скількости радних, що припадають на дотичну виборчу округу (§ 15 уст. 1).

Ту саму лісту кандидатів не можна зголосити в кількох виборчих округах (§ 15 уст. 2).

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 27. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла“ під гаслом „Кожний може стати письменником“).

ЯРОСЛАВ ЯРИМОВИЧ.

Мій перший лет.

Ще змалку я мріяв про те, щоби колись стати летуном і з лету птаха любуватися красою свого рідного краю. Подивляти згори золотоверхий Київ його Печерську Лавру і собор св. Софії. Понад грізним Дніпром і порогами його, де колись наші славні козаки так відважно переправлялись на своїх чайках, щоби самому султанові в Царгороді загрозити!

Яке щастя, коли в день моїх 21-их уродин мені, учневі летунської школи призначили перший самостійний лет! Мушу доказати, що піврічна праця надімною, щоби стати летуном, не пішла на марно. Нині мушу доказати, що зумію панувати не тільки над собою, але і над сталевим велитнем.

Приїзджаю рано до школи, бо школа міститься за містом при летунськім майдані, а всі ми, кандидати на летунів, мешкаємо в місті. Вже зі звички підходжу до таблиці метеорольоґічних комунікатів, щоби переконатися, яка буде погода, тим більше, що повіває легкий північний вітер, а це значить, що зміна може наступити дуже легко. Припадково повертаю голову в сторону таблиці головних комунікатів і бачу виписане своє назвище. Я не сподівався нічого, тимбільше, що попереднього дня мав довгий і тяжкий тричвертигодинний лет, мій пільот-інструктор випмучив мене добре і запевнив, що дасть мені цілий тиждень спокій. А на таблиці виписане, що нині в год. 3-ій відбудеться мій перший самостійний лет, ганґар ч. 3, літак ч. 7, легкопад ч. 23 і що годину перед летом маю зголоситися ще до дижурного лікаря.

В першій хвилині почуваю шалену радість, а згодом непевність. Жалую, що мені нічого не бракує, що почуваюся дуже добре і нерви в порядку. Надходить мій інструктор-пільот. Прошу його, чи не можна би мій лет відложити на час пізніший, бо нині непевна погода і я втомлений. Та він знає нас всіх добре. „Ви повинні бути горді, що я вас вибрав на свою першу офіру, що будете нашим шкільним „ґлікманом“...

Сідаю собі за ганґаром так, щоби мене ніхто не бачив, бо мушу спокійно уплянувати собі цілий лет. Споглядаю на підвозя розбитого літака, на котрім тепер сиджу. Два роки тому один болгарин так скінчив свій перший лет.

Вже полудне, треба йти на обід, але до касина не можу піти, бо там на мене ждуть товариші, що вже певно знають про лет. Не хочу з ними бачитись. Ще маю годину часу, то походжу по місті.

Дослід у лікаря пішов так, як я припускав: можу летіти. Ах який той комбінезон нині тяжкий і легкопад якось дивно тягнеться до землі, а має ще і мене у воздусі держати. Насилу пхають мене до літака. Навіть не бачу, де його перед, а де зад. Бачу тільки здалека стартера з білою хоруговкою, як дає знак, щоби відірватися від землі. Літак щось не хоче піднестися. Підбігає до мене інструктор і щось кричить, але я нічого не чую і взагалі не можу зоріентуватися чому я сам.

Тепер чую вже, як ґуде мотор, вже щось собі пригадую. Бачу, як підбігає двох механіків, ловлять літак за крило і скручують знову на старт. Бачу вже всіх своїх директорів, інжинірів, товаришів і їх переляканні лиця. Сильний ґаз і підношуся коротким американом відразу вгору. Лук ліворуч-праворуч, ще один гострий ліворуч і вже лечу яких пятьсот метрів понад летунським майданом, ще один „люпінґ“ і вирівнюю „до простої“. Тепер примикаю ґаз, щоби переконатися, чи мотор рівномірно працює, чи не заводить чуття, але ні, літак зовсім спокійно і рівномірно летить. Дивлюся на оріентаційну мапу і перевіряю напрям на компасі, бо треба дальше летіти, ще маю трицять хвилин до кінця лету.

Вже ніяких будинків не бачу, самі поля, поорані межами, виглядають згори немов чекслята, порізана на дрібні куски. Ні, не над такими красвидами хочеться летіти, а над степами, де земля іще не порізана, до Чорного Моря, щоби хоч раз побачити рідні кораблі. Так було колись, а тепер радше пересістись на важкий літак і полетіти до Смоленська, щоби „товаріщам“ летунам кинути кілька бомб на памятку. Час уже вертати, там певно вже нетерпеливляться, може де зблудив і може й осів на віки.

І довгим легким луком завертаю у сторону летунського майдану. Вже видно ганґаря і біле коло на середині майдану. Ще раз перелітаю понад головами зібраних, підіймаюся дещо вліво бо вітер змінив напрям, і легко, щоправда, з двома підскоками, осідаю на лінії білого кола. Зараз механіки, тримаючи літак за крила, начеб він іще хотів зринути до лету, спрямовують його в сторону ганґару. Ще раз пробую його працю, сильний ґаз, але вже на місці, і мовкне він, немов би застидався, що так швидко повернув.

В тім моменті огорнула мене шалена радість, щойно тепер, як мотор затих, я зовсім схаменувся і освідомив собі, що це був мій самостійний лет, що за мною вже ніхто не сидів і не поправляв моїх похибок. З радости сльози тиснуться мені до очей, не знаю, що маю зі собою зробити, але бачу інструктора, що надходить, скоро відпинаю легкопад і біжу до нього, щоби йому в першій мірі подякувати, бо тільки завдяки йому мені так добре повелось. По спільних поцілунках він каже: Ну, добре, але тепер мусите мені дати слово, що й на будуче будете солідно працювати і сміло виконувати мої прикази, а тоді ще неодну прислугу зробите своїй батьківщині на крилатій потворі.

Тепер щойно відчуваю шалене змучення і голод. Товариші тягнуть мене на спільний обід, цього їм не можу відмовити, бо це належить до традиції школи, але від вечірньої пиятики викручуюся, бо хочу бути сам, щоб успокоїтися.

Тому використовую право, що мені прислуговує, значить: право безплатного перелету на всіх летунських лініях. Сідаю на пасажирський літак і лечу до Берліна на гаківкові змагання Канада—Німеччина. І щойно під впливом гарної гри канадійців і криків шалених глядачів, я зовсім успокоююся.

На лісті кандидатів треба докладно подати число виборчої округи, імя, прізвище, вік і точну адресу замешкання кожного кандидата. Прізвища кандидатів означуються пер. овими числами. До лісти кандидатів треба долучити заяву кожного кандидата, потверджену власноручним підписом:

а) що погоджується на зголошення його кандидатури на дотичній лісті і в дотичній виборчій окрузі;

б) що має право бути вибраним радним;

в) знає зміст статтей 6, 8 і 9 закону з 23. березня 1933 р. про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи. На випадок відсутности такої заяви головна виборча комісія викреслює кандидата з лісти (§ 16 уст. 1).

Примітка: Згадані статті закону постановляють: Хто дає свою згоду на поставлення своєї кандидатури на радного, обовязаний приняти мандат і виконувати його до кінця каденції або доки мешкає на просторі того міста і має право бути вибраним.

Зложити мандат перед кінцем каденції має право кожний на основі закону, коли обняв публичний уряд або приняв мандат в іншім органі того самоуправного союзу або в іншім самоуправнім союзі.

Влада дозволяє зложити мандат перед упливом каденції особам, які: а) наслідком фізичного каліцтва або дуже поганого здоровля або також лихого господарського положення не можуть виконувати публичних обовязків; б) постійно заняті поза простором міста або мають заняття, получене з частим чи довшим покиданням осідку міста; в) подадуть інші важні причини, які заслуговують на увагу. Влада має право наложити на особу, яка безправно відмовилася приняти мандат, або зложила його перед закінченням каденції і від тих обовязків не звільнена по думці вище наведених постанов, одноразову кару у висоті від 10—1000 зол. на користь міста. Покараному прислугує право внести жалобу на повище рішення в речинці 14 днів після його доручення до приналежного воєводи, який вирішує справу оконечно при співучасти воєвідського виділу (стаття 6).

Хто без оправданих причин не явиться на трьох чергових засіданнях міської ради, тратить мандат (стаття 8).

Членам вирішальних органів самоуправного звязку не вільно входити у правні взаємини в ролі контрагента з тим самоуправним органом, якого є членом (стаття 9 уст. 1).

З КІЛЬКОХ ЛІСТ МОЖНА КАНДИДУВАТИ?

Кандидувати можна тільки з однієї лісти і в одній виборчій окрузі. Коли того самого кандидата помістили на кількох лістах, то важним вважається його зголошення на тій лісті, до якої долучив свою згоду з найпізнішою датою. На випадок однакових дат викреслюють кандидата зі всіх ліст (§ 16 уст. 2).

Предсідник головно виборчої комісії має право візвати кандидата, щоби переконатись, чи він володіє польською мовою в слові і в письмі. Коли кандидат не явиться на правильно йому доручене візвання, то головна виборча комісія може його викреслити з лісти кандидатів. Від цього рішення нема відклику (§ 16 уст. 3).

ХТО МОЖЕ ЗГОЛОСИТИ ЛІСТУ КАНДИДАТІВ?

Кожна ліста кандидатів має бути підписана **власноручно** найменше одною пятьдесятою (1/50) частиною всіх виборців, вписаних до списку виборців дотичного міста чи виборчої округи. Основою устійнення числа вимаганих підписів є списки виборців, зладжені зверхником міста, при чому не беруть під увагу часу реклямації. Лісту може підписати також і той виборець, якого вписано до списку виборців щойно на реклямацію. **В кожному випадку число триста (300) підписів є вистарчаюче. Кожний виборець може підписати тільки одну лісту.** На випадок підписання двох або більше ліст, підписи на лістах, пізніше зголошених, є неважні, якщо підпису, поміщеного на лістах скоріше зголошених виборець не відкличе найпізніше 24 або 34 дня від розписання виборів. Предсідник має право взивати виборців, які підписали лісту і провірити власноручність їхніх підписів на лісті та уневажнити підписи тих, які не явилися в точно означенім речинці (§ 17 уст. 1).

Ті, що підписують лісту, мають подати адреси своїх мешкань. Смерть підписуючого або пізніша втрата права вибирання не потягає за собою уневажнення лісти. Виборець має право стягнути свій підпис на лісті кандидатів найпізніше дня 24-го або 34 від розписання виборів (§ 17 уст. 2).

Повновласником лісти, уповажненим порозуміватися з виборчою комісією, вважають того, що є підписаний на першому місці; заступником повновласника підписаного на другому місці, коли в лісті не вказано виразно особи як повновласника чи його заступника (§ 17 уст. 3).

Примітка: Зголошування ліст кандидатів є дуже важливою справою. Слід додержати при зголошенні всіх формальностей, бо в противному випадку ліста буде уневажнена. Знову кандидати на радних мусять долучити до лісти свої заяви, виготовлені в точно приписаний законний спосіб і мусять знати постанови статтей 6, 8 і 9 самоуправного закону з 23. III. 1933 р.

Як іде позичка „Рідній Школі“.

ЛЬВІВ.

Тому, що дотепер не було ніде прилюдної згадки про становище жовківської дільниці Львова до справи позички „Рідній Школі“, думав би хтось, що ця частина столиці, замешкана здебільша робітництвом, не бере участи в цьому ділі. Тимчасом заходом кружка „Р. Ш.“ ім Короля Данила відбулася там нарада ще 4. березня при участи 51 осіб, представників усіх верств громадянства цієї дільниці. Нараду відкрив і зреферував справу позички голова кружка о. А. Каштанюк. На цій нараді зложили окрему комісію позички та видали поклик, щоби кожний голова родини підписав щонайменше одну позичку. В дискусії забирали голос пп. Микитович і Заяць. Вони вказували на завдання й дотеперішні осяги „Р. Ш.“. Всі присутні з одушевленням приняли рішення Загального Зїзду „Р. Ш.“ про внутрішню позичку і заявили свою готовість взяти в ній якнайширшу участь. Таки зараз на нараді підписали частину декларацій і вплатили навіть поважну готівку. До комісії позички ввійшли: о. А. Каштанюк, о. В. Лончина, Ігумен ат ОО. Василіян, Михайло Стецьків, О. Микитович, М. Панасюкова, Ю. Сливка, Софія Паранкевич, В. Васильків, Семен Рижий.

КОСІВ.

Ще 21. лютого на своїй нараді виділила Старшина кружка „Р. Ш.“ окрему комісію позички в особах д-ра Сабата й кооператора д-ра Прийматківського. Комісія спільно зі Старшиною, особливо головою д-ром М. Ґардецьким намітила спосіб переведення тієї позички та громадян, які цим ділом занялись би. Дотепер підписали 42 позички, в цьому кооп. „Народня Хата“ 50 і радн. Волод. Лаврівський 50 зол.

СУДОВА ВИШНЯ.

Дня 21. 3. відбулась анкета представників культурно-освітніх та економічних інституцій судово-вишенської округи у справі безпроцентової позички „Р. Ш.“. В кілька днів пізніше реферував цю справу дир. Франц Заяць на нараді місцевих громадян (міщан та інтелігенції). На цій нараді вибрали комісію позички, до якої ввійшли: о. Вас. Полянський, о. Зв. Мокрицький, мец. Вол. Гаєвський, мец. Ром. Громницький, д-р П. Бобак, проф. Ів. Молецій. Заразом на нараді підписали 8 позичок на суму 250 зол. і вплатили готівкою 120 зол. О. Іван Заяць із Тулиголов підписав і вплатив зараз 50 зол., а кред. кооп. „Зоря“ із Судової Вишні підписала також 50 зол., вплачуючи 25 зол.

ЖИДАЧІВ.

Позичка „Р. Ш.“ розрушила і тутешню околицю. Позичкову комісію складають: Старшина кружка „Р. Ш.“ та голови товариств: читальні „Просвіти“, „Сокола“, кооп. „Народній Дім“, церковного брацтва, Союзу Українок, „Зоря“, о. дек. Михайло Раковський та проф. Михайло Хавлюк підписали відразу позичку, складаючи готівкою 161 зол. 20 сот. Дальша акція йде добре.

ДОБРОМИЛЬ.

Дня 12. березня ц. р. відбулася під проводом голови кружка „Р. Ш.“ п. Григорія Турка нарада, на якій запальними словами реферував справу д-р С. Антонович. Зорганізовано комісію позички, яка уладжує в цій справі наради по селах. Із самого міста Добромиля підписали до[...] позичку на 525 зол.

СТАРИЙ САМБІР.

Дещо слабше представляється наразі справа позички в Старосамбірщині, але це не виключене, що в найближчих днях відношення поправиться, бо в цій справі робляться вже перші заходи. На нараді про безпроцентову позичку „Р. Ш.“ зложили повітову комісію, до якої ввійшли в цілости Старшина кружка „Р. Ш.“ та від „Союзу Українок“ п-і Дашова і Яворська.

НАДВІРНА.

Також з Надвірної ще не наспіли відомости про хід позички. Дотепер тільки д-р Селепей переслав на ту ціль від себе 100 зол.

ВОЙНИЛІВ.

Войнилів переслав дотепер 9 позичок, у цьому від Районової Молочарні 50 зол.

ПЕРЕМИШЛЯНИ.

Ладанці (пов. Перемишляни) підписали дотепер 5 позичок, у тому Районова Молочарня на суму 100 зол.

КРАКІВ.

З Кракова надіслали дотепер 10 позичок, при чому вплачено на них готівкою 165.50 зол.

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД.

Найбільше позичок до цієї пори вплинуло зі Львова (1.143), далі зі Стрия, Тернополя, Дрогобича, Перемишля. З більших позичок у Львові (крім тих, про які вже була згадка) підписали ще: „Карпатія“ 250 (впл.), „Народня Торговля 300, Самопоміч Службовиків Нар. Торговлі 750, д-р Степан Федак 200 (впл.), кооп. „Суспільний Промисл“ 150 і по 100 зол.: Народня Гостинниця (впл.), проф. Скоробогатий (впл.), книгарня ім. Шевченка, д-р Маріян Дорович (впл.), Евгенія з Іванчуків Левицька, Григорій Педіховський, д-р Ярослав Гинилевич (впл.), „Скора Поміч“ при кружку „Р. Ш.“ ім. Б. Грінченка (впл.). — Як рату на підписані позички вплатили вже підписувачі більших позичок у поважній сумі (Ревіз. Союз 775, „Укр. Преса“ 325, Центросоюз 266.50, Самопоміч Н. Т. 250, Фабрика „Зоря“ 250, Сусп. Промисл 50).

ДО ВІДОМА ВСІМ:

У справі позички просять нас з Головної Управи „Р. Ш.“ оповістити, щоби присилаючи готівку на позичку конечно зазначували це вгорі на середній частині чеку ПКО. словом „позичка“. Таксамо й на відтинку почт. переказу. Інакше книговодчик не знав би, як записати, а з того могли би зайти немилі похибки.

Також просять нас пригадати, що всі ті, які перебрали готівку як рату на позичку, мусять цю готівку переслати негайно до Головної Управи. Всі підписані заяви на позичку треба теж негайно сюди переслати без огляду на те, чи вже рати вплачені, чи ні. Всякі проволікання перешкоджують справности книговодства, опізнення проголошення позички, ба й шкідливі похибки.

По широкому світі.

— В Москві відкрили нову радіостацію Комінтерн на 5000 кільоватів.

— У січні і лютім ц. р. закупила Німеччина в Злучених Державах складових частин до літаків за 650 тисяч долярів. Зате в Анґлії закупила Німеччина 80 моторів до літаків.

— У Міляно підписали торговельну умову між Італією і Францією.

— У травні відбудеться в Ковні міжнародня залізнича конференція з метою узгіднення тарифи на залізницях за транспорт з СРСР до Німеччини. В нарадах візьмуть участь також польські делеґати.

— З копальні біля Сараєва видобули тіла 111 вуглекопів. Парлямент призначив 25.000 динарів як допомогу для родин вуглекопів.

— Австрійський уряд дозволив на поворот архикн. Евгенові Габсбурґові. Архикнязь Евген поселиться в Ґумпольдскірхен в осідку німецького лицарського ордену.

— В Анкарі підписали торговельну умову між Німеччиною і Туреччиною.

— На острові Котінґа знайшли діямант 250 грамів. Вартість діяманту неоцінена.

—o—

Жиди проти Англії?

НОВА АКЦІЯ В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ.

Дня 23. п. м. мав у Львові для представників преси відчит один із членів центрального комітету сіоністів-ревізіоністів д-р И. Гофман з Риги про нову акцію, яку почали жиди у світі у справі Палестини. Акція ця почата 1. січня ц. р., що кінчиться у травні, має на меті зібрати якнайбільшу скількість петицій, спрямованих до англійського короля та до англійського парляменту, щоби пригадати зобовязання, які взяв на себе англійський уряд, приймаючи мандат над Палестиною від Ліґи Націй.

Петиції підписують жидівські організації та поодинокі особи. Індивідуальні петиції, що йдуть через уряд даного краю, де живуть жиди, збиратимуть тільки у тих краях, де жиди живуть більшою масою і де відчувають потребу еміґрувати (Польща, Литва, Латвія, Румунія, Австрія, Закарпаття, Греція).

Яка причина цих петицій?

У ріжних краях змінився протижидівський рух; він стоїть подекуди у звязку з загальним явищем, що держави наслідком безробіття хотілиб позбутись якнайбільшої скількости своїх громадян, не своєї національности. Одночасно жиди надибують постійні труднощі, коли хотять еміґрувати до Палестини.

Ліга Націй передала в 1922 р. мандат над Палестиною Англії; в основу цього мандату лягла славна декларація англійського міністра Бальфура, який уже раніше висловив свої симпатії для сіоністичних змагань і проголосив тезу, що жиди мають право на відбудову свого давнього національного огнища. Англія прийняла зобовязання допомогти у цьому жидам політичними та економічними засобами. Хоч поняття „національного огнища" загальне, нема сумніву, що для жидів воно покривається з ідеєю самостійної держави. Жиди мають право домагатись з гуманітарних оглядів, щоби на світі мали бодай один клаптик власної землі, як найменші народи. З другого боку під напором обставин, які приневолюють їх до того, вони мусять добитись доступу до Палестини.

Англія не виконала своїх зобовязань супроти жидів. У Палестині веде вона на переміну політику для запітькування арабів і коли одного року сприяє жидівській еміґрації, на другий спиняє її. На 25.000 цертифікатів, які мав призначити за один рік англійський уряд видав дозвіл тільки для 5.000 осіб і з тої суми ще 2.000 зарезервував для себе. Між Трансйорданією і Палестиною нема кордону, пашпортів ні віз. Наслідком цього, араби втікають від голоду у Палестину і тимсамим ослаблюють постійно жидівський елемент.

Земля в Палестині у 60 відсотках „державна"; англійський уряд видав у свій час закон, що рілля необроблена три роки, переходить на власність держави. Поселенці мають величезні труднощі, щоб її викупити; вона дорожша там, ніж у найдорожчих міських осередках, у Шікаго або в центрі Льондону. А проте успіхи в Палестині незвичайні; перед світовою війною мали жиди в Палестині 450.000 дунамів землі, у 1930 р. — 1.200.000 дунамів з преґарними садами; місто Тель-Авів з пустині перемінилось у промисловий осередок із 83.000 мешканцями. До 1933 р. повстало в Палестині 3.281 промислових підприємств із капіталом 4 і пів міл. фунтів і 16.492 робітниками.

Економічні можливости Палестини необмежені; вона лежить у вузловім пункті морських, залізничих і повітряних шляхів, що єднають поодинокі частини світа. Англія, що тримає її в руках, має і матиме вічно суперечні інтереси з арабами і мусить природно опертись у цій боротьбі на жидах у Палестині. Тимто не слід робити загальних висновків про ворожий конфлікт жидівства й англійського уряду. Жиди подекуди сами собі винні, що в палестинській політиці не поставили питання руба: нехай Англія вибирає між ними або арабами. З огляду великодержавних інтересів Англія не має вибору, бо ці інтереси суперечні з арабською політикою, яка мусить воювати з англійцями.

Нинішня гостра проблема безробіття в усіх країнах дає жидам підставу сподіватись, що всі держави підтримають їх еміґраційну акцію до Палестини.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

Брошура василіянського достойника з 1863 року.

Будова Народнього Дому. — Тодішні святоюрські достойники.

Від кільканадцятьох років складав нарід жертви на будову народнього дому, сума жертв сягала до півтораста тисяч ринських, а будови народнього дому не закінчено. „Чому? — писав автор, — цього нарід не знає, бо названа комісія лише прихід подає до відома, а досіль ми не бачили розходу грошей, де й на що їх видано: чи на балі? чи на части подорожі до Відня? чи тільки на будову народнього дому?" Навіть намісник Голуховський уже декілька разів нарікав на самовільне господарювання народніми грішми. Автор пригадував, що Малиновський закинув у своїй книзі еп. Білянському, що він украв капітулі близько пів міліона золотих польських, а „чому він, — питав автор, — будучи членом комісії народнього дому, не запобіжить тому, щоб у відповідному часі не закинув нарід чогось подібного йому й усій комісії?"

Авторові насувалася думка, що святоюрці були такої думки, що вони не були обовязані складати рахунків перед народом, бо останній повинна була заспокоїти сама їх повага. „Їм здається, що народній дім це їх власність і що там ніхто більше не має права, тільки вони сами. Тому й вони, будучи цієї помилкової думки, а до того привикши вже віддавна — коли то ще не були українцями, але польськими аристократами — поступати деспотично з підвладним духовенством, прийшовши на Бесіду, де збирається українська інтеліґенція, а на декляматорські вечорі й академічна молодь, осмілюються показувати якусь вищість смішною своєю надутістю, а часом забувшися, що вони не в консисторі, навіть імпонувати". Тут і питав автор, „чи не задумують вони знов закути український нарід у свої диби, в яких тримали й мучили його через 74 років".

Автор закликував український нарід до бачности словами: „Народе! майся на бачності. Ти зложив уже крім матеріялів тощо на народній дім до сто пятьдесять тисяч, а він, тринацять літ уже минуло, ще не закінчений! а скількиж тисяч мусиш зложити на церкву, якщо святоюрці так далі, як досіль, господарюватимуть твоєю гіркою працею — самовільно?!" Свій заклик уважав автор за умотивований уже тому, що крилошани навіть не мали часу займатися чимсь поза консисторськими справами, що загирили в своїх руках Матицю, яка не видавала таких писань, як інші Матиці, що в 1851 р. захопили в свої руки комісію для видавання українських книжок для народніх шкіл, але не надавалися до цього й мусіли в 1863 р. передати таку важну справу в руки світських людей.

Далі переходив автор до справи фонду на вдови й сироти. Тут ставив він львівській консисторії на зразок перемиську епархію, де щороку відбувалися наради з участю епархіяльного духовенства, а наставники подавали щороку стан приходів і розходів у часописах до відома загалу. Навпаки, святоюрці держали справу фонду в таємниці й хіба декілька разів можна було вичитати в польських часописах про поважні втрати фонду з причини лихої адміністрації.

Таким самовладним і недбалим веденням народніх справ тратили святоюрці віру й довіря серед народу й пошану в нього, бо й народ і духовенство знеохочувалось.

Нарід знеохочувався, бо 1) давав тисячі на нардоній дім, а не знав, на що та як вони видавалися; 2) бачив, що святоюрці відсунули від участи в чистонародніх справах світську інтеліґенцію, яка совісно й щиро працювала для його добра й освіти; 3) бачив, що святоюрці знеохочували своєю непристойною гордістю академічну молодь, для якої він надавав стипендії й щороку складав тисячі на запомогу для бідніших учнів, й ослаблювали національного духа в ній, споглядаючи на неї не батьківським, як на дітей народу, але аристократичноімпонуючим оком; 4) бачив, що святоюрці займалися цілком неналежними до них справами, а занедбували свої властиві обовязки щодо піднесення релігії, приверненя відправи набоженства в його первісній чистоті, його поваги й величности, щодо видавання книжок для народу в народній мові з поясненням літурґії й інших церковних обрядів, із життями святих тощо, щодо видавання шкільних підручників для національних шкіл і заведення в них навчання хову худоби, садівництва, бджільництва тощо, а передовсім церковного співу, бо він підносить віру, заоохочує людей до церкви й піддержує моральність. Обовязком святоюрців було заснувати школу для дяків, якої не було у Львові, завести кращий лад для братства і паламарів при церквах, добрий лад і контролю церковних кас, щоби вони так часто не ставали лупом злодіїв і жертвою вогню, усунути надужиття й здирства по деяких парохіях, розпорядити під карою й гострим надзором уже віддавна непрактиковані катехизації для молоді в неділі й свята по парохіях. Останнім способом бажав автор усунути „те велике, для релігії дуже шкідливе, а для парохіян утяжливе надужиття, що новоженці, замість науки перед шлюбом, через цілий тиждень мусять робити для священика, бо інакше не дасть їм шлюбу, тощо".

(Д. б.) М. Возняк.

З відчитової салі.

Відчит о. д-ра М. Конрада п. н. „Католицизм і націоналізм".

В неділю 22. ц. м., у салі „Бесіди" відбувся у серії „академічних відчитів" — відчит о. д-ра М. Конрада на тему „Католицизм і націоналізм". Найкращим доказом зросту зацікавлення подібними проблемами серед української інтеліґенції, головнож серед студентської молоді, зацікавлення слушного та оправданого, була вщерть виповнена відчитова саля: такої маси слухачів давно вже ніякий відчит у нас не бачив.

Здається, що хибою відчиту була надто широка диспозиція, яку собі ш. прелеґент намітив: через те він порушив велику силу моментів тієї великої проблеми, яку творить націоналізм і його спільні чи розбіжні точки з католицизмом, з другогож боку не міг вже довше над ріжними сторінками проблеми зупинятись і мусів оперувати загальниками (напр. про італійський фашизм: у виголошеному з великим захопленням історичному нарисі про повстання і здвиг фашизму не було ні згадки про ті його неґативні, для нас особливо цікаві та не байдужі, сторінки, як нпр. національна політика; так само вражіли поверховні пеани про гутенберґівський рух, по суті реакційний рух східно-пруських юнкрів, що мали з націоналізмом дуже мало спільного, та про зарахування Дмовського до ряду сучасних націоналізмів! Те саме торкається лише згадки про Сореля, з промовченням його фільософ. системи, що мала величезний вплив на націоналістичну публіцистику — і т. д.).

Прелеґент казав спершу про ті можливости національного розвитку, які існують лише в національних державах. Дуже влучно згадав тут теж про Швайцарію, як приклад мирного нац.-держ. співжиття народів, обєднаних традицією та ґеографічно-господарськими інтересами. Згадавши побіжно про націоналістичний рух у ріжних країнах, ширше зупинився над українським сучасним націоналізмом. Неправильно — на нашу думку — зараховує туди й деякі прояви студентського життя, які випливали з традиції ще передвоєнного студентського руху, перебільшив теж ролю „Заграви". Зате дуже правильною була оцінка впливу на молодь Д. Донцова і його деструктивного, „ірраціонального" та „вольонтаристичного" ні...

...нізму. Як приклад ментальности молодих людей, захоплених такою ідеольоґією, цитував вірші В. Янова „іду — реву — реві:н мушу — мушу" (той цитат слухачів здорово розвеселив).

Прелеґент протиставив анархістичному чуттєвому ірраціоналізмові розум, кермований засадами христ. етики. Доказував, що ідеалізм і устиність це спільна плятформа католицизму і націоналізму. Обидва світи — католицький і націоналістичний — займають однаково ворожу позицію супроти світа матеріялістично-лібералістичного, супроти соціялізму (Совітів) і хижацького капіталізму. Сучасний український націоналізм має в собі ще силу лібералістичних і матеріялістичних хиб. Прелеґент поставив сміливу тезу, що „меч і хрест" є нерозлучними поняттями і творять проблематику новітнього націоналізму. Атеїзм укр. націоналізму є одним із залишків лібералістичного світогляду. Релігія не може бути засобом до цілі, бо булаб тоді якоюсь людською видумкою. Релігія є понаднаціональною, але є теж коріннням національної свідомости і нац. культури. Понаднаціональною є етика, але не може кожна нація творити для себе етику окрему. Сучасний український націоналізм живе ще старими катеґоріями, хитаючись поміж цілкома фільософічними системами, які собі взаємно суперечать. М. і. відзначається сучасний український націоналізм культивуванням ...ковности і дилетантизму, ставленням абсурдного понад раціональне, шуканням для самого шукання („чин для чину"). Ділами (чинами) повинні і мусять кермувати воля, розум, світогляд. Ірраціоналізм Донцова веде до анархії думки.

Католицизм є непримиримим ворогом ніцшеанізму. Практика націоналістичних держав (Італія, Німеччина) доказує пересування ядра ніцшеанізму (еґоїзм) в сторону ядра християнізму (альтруїзм): доказом господарські реформи. Будучність націоналізму залежить від успіху його пошуканки звязків з католицизмом.

Відчит тривав близько 2 годин, при чому прелеґент весь час швидко читав. У наслідку слухачі, що пильно слідкували за думками прелеґента були такі втомлені, що ніхто не зголошувався до дискусії, дарма, що напевне були між ними охочі забрати в цій матерії слово. Говорив лише п. радн. д-р І. Копач, який у делікатній формі звернув увагу на дещо провідницький спосіб вислову прелеґента (емфаза, категоричний тон) та перестерігав перед перемішуванням святих речей з речами дрібоязкими.

Відчит був дуже цікавий і можна булоб порадити ш. прелеґентові — видати його друком після усунення деяких хиб, вказаних на вступі цього побіжного звіту.

Хто такий архиепископ Олексій?

Волинський архиепископ Олексій Громадський — це типовий холмщак. Уродився на Підляші мабуть у с. Ботокудах, пов. Біла. Батько його був дяком (б. унійтський дяк) в цім селі. В церкві в цім селі укривали частину мощів св. Йосафата: вид цих мощів, як говорив сам О. Громадський, сильно поділав на нього.

Учився він у Холмі, як і багацько українських селянських синів у цім часі з Холмщини й Підляша; учився там і брат О. Громадського, що є суддею.

Перед війною був О. Громадський в Бесарабії, де був мабуть префектом якогось жіночого наукового заведення. В часі війни, коли Росія заняла Галичину, вислали О. Громадського до Галичини, щоби ширив тут православіє: був він мабуть в околицях Жовкви і Рави Руської. Та скоро вернувся він звідси, заявляючи, що „там нема кого навертати, а радше треба би від них десь чого навчитися"; таке говорив він мені сам опісля в Бересті. Подобався йому головно вселюдний спів по наших церквах в Галичині і такий спів хотів він опісля завести і в православних церквах.

По берестейськім мирі перебував О. Громадський у Бересті і у своїх родинних околицях. Не був ворогом унії, але ставив їй, як і всі холмщаки, одно: вреджати для церкви й українства Холмщину і Підляша, бо в іншім разі унія не буде мати ніякого впливу на решту української інтелігенції.

О. Громадський делікатної чисто української натури, інтелігентний, по українськи добре говорить і є свідомим українцем.

М. Миханько.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

ЗА ДОБРУ ШКОЛУ.

Станиславів, 22. квітня 1934.

Високоповажаний Пане Редакторе!

В „Ділі" ч. 102. з 22. ц. м. находиться стаття п. І. Герасимовича п. н. „За добру школу", в якій шан. автор по загальних інформаціях про нові ґімназії та про відношення громадянства до школи закликає посилати діти до шкіл, вичисляючи всі середні школи „Р. Ш." та підносячи прикмети кожної зокрема. На жаль, переочив шан. автор і не згадав ні словечком деяких українських шкіл, які вправді не стоять під еґідою „Р. Ш.", але проте — сподіюся — роблять також добру службу для рідного народу.

І так: Дівочий Інститут і ґімназія в Перемишлі, ґімназія СС. Василіянок у Львові, семинарія і ґімназія СС. Василіянок у Станиславові, семинарія СС. В. у Дрогобичі і Яворові — це також школи добрі, вивіновані і приміщені мабуть не найгірше, а щодо кваліфікацій учит. зборів, то також сумнівів не може бути.

Прошу Вп. Пана Редактора помістити цей „додаток". — З глибокою пошаною

Григорій Заморока.

*

На підставі інформацій, засягнених у кругах „Р. Ш.", подаємо до цього листу такі зваги: „Рідна Школа", отвираючи свого часу дівочу ґімназію у Львові, не робила конкуренції істнуючій тут василіянській ґімназії, бо ґімназія СС. Василіянок була клясична, а ґімназія „Рідної Школи" гуманістична. Натомісць СС. Василіянки у Станиславові, замісць перемінити свою учительську семинарію — кажім — на захоронкарську семинарію, або якусь фахову середню школу, творять другу гуманістичну ґімназію, хоча така ґімназія „Рідної Школи" істнує там вже від літ і сповняє якнайкраще своє завдання. Те саме бачимо в Дрогобичі і Яворові, коли одночасно нема у нас, українців, буквально ні одної (!) захоронкарської учительської семинарії. З того ясно виходить, як шкідливо є творити безпляново такі самі середні школи в тих самих місцевостях. Тому крайня пора, щоб українські власники шкіл якнайскорше порозумілися між собою щодо раціонального розміщення приватних шкіл ріжного типу.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Шевченківський концерт львівських дівочих шкіл „Рідної Школи".

Молодь шкіл Т-ва „Рідна Школа" дівочої ґімназії й 7-клясової вселюдної дівочої школи ім. Т. Шевченка у Львові влаштувала 24-го ц. м. в салі Академічної ґімназії при вул. Сапіги концерт у шану Тараса Шевченка.

Програма була велика й ріжноманітна. Почалась „Заповітом" Шевченка-Стеценка, що його відспівав злучений хор. Після цього йшла деклямація ґімн. учениці М. Дрогомирецької — В. Самійленко „26 лютого". Дитячий хор вселюдної школи виступив із двома точками-піснями М. Гайворонського „Тихо,тихо Дунай воду несе" та „У неділю рано", у другій частині програми відспівав у супроводі фортепяну „Закувала зазуленька" до слів Шевченка невідомого композитора і „Ой літа орел" Стеценка. Скрипкове сольо у супроводі фортепяну мала ґімн. учениця О. Михайлівська, після цього йшла деклямація Б. Лепкого „Шевченкова верба", жіночий хор „Гаґілка" С. Людкевича, деклямація ґімн. учениці С. Янович „Псальмів Давидових", фортепянове сольо Коржинської: В. Барвінського „Думка" і „Колискова пісня", збірна деклямація кількох учениць „Лічу в неволі" і жіночий хор „Думи мої" і „Похід" композиції Б. Кудрика до слів Шевченка. Фортепяновий супровід вела учениця І. Абрисовська. Хори вишколені під проводом проф. І. Гриневецького.

Концерт мав дуже поважний, наскрізь святочний настрій і стояв на високому рівні.

Засудили трьох редакторів.

ТОРУНЬ, 25. 4. ПАТ. Суд у Торуні засудив трьох редакторів на кару арешту від 4 місяців до півтора року та на гривну за образливі статті для начального лікаря Каси Хорих д-ра Скарбек-Телішевського. Засуджені зголосили апеляцію.

Важні господарські наради

Тернопільщини.

Зїзд Філій „Сільського Господаря", Окружних Союзів Кооператив, Відділів Маслосоюзу та агрономів тернопільського воєвідства.

Дня 21. квітня ц. р. відбувся в Тернополі Зїзд Окружних Союзів Кооператив, Відділу „Маслосоюзу" та Філій „Сільського Господаря" і їх агрономів з району тернопільського воєвідства. На зїзді було присутних 34 делеґати, що заступали 27 господарських установ, у тому 1 централі, 12 Філій „Сільського Господаря", 10 Окружних Союзів Кооператив, 1 Українбанк, 1 Відділ „Маслосоюзу" та 1 Подільська Пасічнича Спілка. Між делеґатами було 13 агрономів.

Зїзд відкрив в імени Головного Т-ва „Сільський Господар" у Львові **інж. д-р Е. Храпливий** та подав до відома, що його скликано від Інспекторату Агрономічної Праці для обговорення чергових питань нашої господарської та збутової праці в районі. До президії вибрано членів Головної Ради Т-ва „Сільський Господар" радників **М. Луцького** (Янчин) та **проф. П. Чайківського** (Теребовля); секретарював **інж. агр. Філінський** (Тернопіль).

З черги виголосив реферат **інж. д-р Е. Храпливий,** в якому обговорив працю „Сільського Господаря" на цьому терені, представив здобутки триріїчного пляну праці цеї орґанізації, обговорив відношення „Сільського Господаря", до нової госп. політики держави, і відносини до львівської Хліборобської Палати. Представив теж справу незатвердження через тернопільське воєвідство нових статутів „Сільського Господаря" та заходи, які робиться в цій справі, щоб цю трудність усунути. Вкінці представив чергові завдання фахової і орґанізаційної праці „Сільського Господаря" на найближчий час.

Другий реферат виголосив дир. „Центросоюзу" **О. Радловський,** в якому обговорив збутову роботу нашої кооперації і „Сільського Господаря", ведену під кермою „Центросоюзу", звертаючи зокрема увагу на збут безріг, який на цьому терені стрічає чимало перепон. Також обговорив можливости збуту дробу та звернув увагу на збут яєць. У рефераті порушив також низку торговельно-технічних справ збуту.

У дискусії забирали слово: інж. О. Федорук (Подільська Пасічнича Спілка Тернопіль), проф. П. Чайківський (О. С. У. К. Теребовля), М. Луцький („С. Г." Перемишляни), інж. А. Чемерис („С. Г." Скалат), інж. В. Радловський („С. Г." Теребовля), д-р П. Таращук („С. Г." Збараж), дир. І. Наконечний (П. С. К. Борщів), д-р Гринкевич („С. Г." Тернопіль), дир. Малаховський (П. С. К. Тернопіль), інж. Жолвірчук („С. Г." Збараж), інж. Р. Мамчин („С. Г." Золочів), інж. Р. Голод („С. Г." Зборів) інж. Я. Мулія („С. Г." Копичинці), інж. Ст. Купей („С. Г". Борщів), д-р Т. Ваньо („С. Г." Буськ), дир. М. Снітинський (П. С. К. Зборів), інж. Самокішин („С. Г." Підгайці), інж. О. Стойкевич („С. Г." Зборів), інж. Філінський („С. Г." Тернопіль). Дуже жива кількагодинна дискусія вияснила чимало господарських справ та дала основу для дальшої здорової праці наших господарських установ у Тернопільщині. Наради закінчив предсідник Мирон Луцький зясуванням вислідів цього зїзду.

Зїзд приняв такі резолюції:

1) Зїзд філій „Сільського Господаря", Окружних Союзів Кооператив, Відділів „Маслосоюзу" та інших кооперативних установ і агрономів Тернопільщини стверджує поступ у господарській праці, яку ведуть філії „Сільського Господаря" з нашою кооперацією. Одначе зазначує, що ця праця находить поважні перепони без вини зі сторони наших орґанізацій помимо того, що їх завданням є виключно господарське піднесення хліборобського населення.

2) Зїзд уважає, що господарську працю „Сільського Господаря“ належить скріпити в усіх її ділянках та її поглибити, бо вона є основою піднесення доходовости дрібних селянських господарств, а зокрема вона підготовляє належний продукт для нашого кооперативного збуту, що для нашої кооперації, яка дбає не тільки про про скількість, але передовсім про якість збуваних продуктів, є першої ваги.

3) Зїзд уважає, що по наладнанні кооперативного збуту яєць та безрів, слід у районі приступити до кооперативного збуту дробу, підготовляючи його належною господарською роботою відносних філій „Сільського Господаря“.

4) Зїзд уважає, що супроти звуження можливостей експорту живця поза кордони краю належить розбудовувати внутрішній ринок збуту, що повинен взяти на увагу „Центросоюз“ у своїй програмі праці на найближчий час.

5) Зїзд уважає, що супроти великої потреби помічників для агрономів у районі, які могли б вести роботу на селах під кермою агрономів, треба використати істнуючі практичні господарські курси „Сільського Господаря“ в Ячнині коло Перемишляя, а тому доручає Окружним Союзам Кооператив та філіям „Сільського Господаря“ вислати на ці курси відповідних кандидатів.

Цей зїзд, у якому взяли участь представники всього господарського життя Тернопільщини, полагодив усі важні справи з ділянки нашої господарської та збутової роботи та причиниться певно до її скріплення у цьому районі нашого краю.

З організаційного руху.

ЛЕМКІВЩИНА.

На бажання громадян села Гладишова, повіт Горлиці, відбулася дня 15. березня ц. р. в год. 2-ій пополудні в домі п. Вахновського Петра політична довірочна нарада, в якій взяли участь громадяни села Гладишова і найближчої околиці. Нараду відкрив студент прав п. Михайло Дудра, витаючи на Лемківщині представника УНДО й Української Парляментарної Репрезентації посла Гриня Тершаківця. До президії нарад увійшли пп.: д-р Шевчук Михайло, Хомяк Данило, Михаляк Василь, Вахновський Петро і Дудра Михайло.

Посол Тершаковець, передаючи громадянам Лемківщини привіт від УНДО й Української Парляментарної Репрезентації, вказав на важну ролю, яку має тепер і в будучині відіграти Лемківщина як заборол нашого народу на західному пограничі наших земель. Відтак у тригодинній промові змалював положення українського народу та працю Української Парляментарної Репрезентації на терені законодатних палат та широко обговорив справу нового виборчого закону до громад, збірних громад і повітових рад.

По промові посла, яку зібрані приняли горячими оплесками, виявзалася дискусія на ріжні теми, в якій забирали голос інтелігенти і селяни.

По дискусії о. Андрій Згупко зложив подяку Українській Парляментарній Репрезентації за оборону прав українського народу на терені законодатних палат і в краю а зокрема пос. Тершаківцеві, котрий на доручення УНДО не жалував труду приїхати на Лемківщину, щоби здати звідомлення, повчити про вибори та заохотити до організації, єдности і праці для добра свого народу. Зібрані приняли ці слова грімкими оплесками і висказали своє довіря до УНДО та просили і надальше не забувати за Лемківщину.

На нараді не обійшлось без малого інциденту. А саме збори задумували розбити три задурманені москвофільством селяни, котрих з розмислом прислали ті, яким залежало на тому, щоби нарада таки не відбулася. Коли згадана трійка розпочала крики, щоби під цим претекстом поліція розвязала зібрання, яка перед хвилиною все перевірювала і не найшла причини до його розвязання, рішуча постава президії і посла спричинила те, що поліція усунула тих розбивачів зі салі і збори пішли спокійно дальше.

Слід згадати, що село Гладишів лежить близько чехо-словацької границі, має в себе постерунок державної поліції і граничну сторожу. Це гірське село віддалене від Горлиць 21 км. Церква в часі горлицького пролому в 1915 р. спалена і на її місце до сьогодні не поставлено нової (лише є деревляна каплиця) бо ані австрійський ані польський уряд не дав ніякого відшкодування. Парохіяни через брак зарібітку й еміграції зовсім зубожіли. В доокличних селах через ріжнородну агітацію ширяться православія і сектанство, та проте село Гладишів завдяки праці місцевого завідателя парохії й української інтелігентної молоді як також свідомости селян, видержало ціле при греко-католицькому обряді.

Довірочна нарада мін. Барту з марш. Пілсудським.

З Варшави повідомляють що підчас візити мін. Барту в Бельведері, відбувалась балачка керманича французької політики з марш. Пілсудським у чотири очі. Ця балачка тривала більше як годину.

Торговельні переговори Франції з Польщею.

До Польщі приїде французька делеґація для торговельних переговорів. Приїзд такої делеґації заповіли в поїзді Варшава—Краків мін. Барту і амб. Лярош. Делеґація розгляне три питання: 1) зактивізування польського торговельного білянсу з торговлі з Францією; 2) непорозуміння, до якого дійшло тепер у Польщі з французьким капіталом і 3) поміщення французьких капіталів у Польщі.

Виборчий бльок ББ. зі сіоністами.

Польська Аґенція Телеґрафічна заперечує вістку польської преси, наче би між ББ і сіоністами дійшло до згоди, щоби при виборах до міської ради у Львові виставити спільну листу.

—o—

Страйк і заворушення в Індії.

БОМБАЙ, 25. 4. ПАТ. Страйк ткачів поширюється і обхопив дотепер 50.000 робітників. На 40 фабрик 18 замкнених. Дійшло до сутичок з поліцією. Влада видала низку зарядкень, щоби не допустити до заворушень.

—o—

З нових видань.

Денис Лукіянович: Я — З БІЛЬШІСТЮ (Девять розділів мандрівки) Львів, 1934. Накладом Видавництва „Неділя“. Обгортка Ніни Голіян. ст. 202.

Відомий нам іще з перед війни автор „За Калиньку“ мовчав довгі роки. Дав був ще сатиру „Філістра“ під псевдонімом що пройшла непомітно і від війни вважали ми його за одного з тих із старої ґвардії, що перетомились, або заохотились до пера і взялись за практичніше діло, ніж література. Від війни минуло чимало літ і ще більше подій, тимто й дивуєшся трохи, що аж тепер виходить у нас більший твір, що пробує її пригадати. Дивуєшся тільки у першій хвилині; адже всі знаємо, як довго лежать рукописи наших авторів, заки злакомиться на чих який видавець.

„Я — з більшістю“ твір на межі споминів і повісти. Це сатира на австро-угорський шляхдріян; пише її буковинський учитель від себе. Це його „я“ повторяється скрізь і вилізає на перше місце. Чи сарака він, чи герой з голосом і то гострим? хто його знає. Автор ходить з ним поміж дощ. У деяких моментах маємо враження справді неприємно-непевної ситуації що її творила воєнна австрійсько-буковинська саламаха, але приходять теж хвилини, коли таки хочеш знати, з ким маєш до діла: яке обличчя цього героя, маринованого як оселедець в арештантсько-політичному сосі.

Оповідає цей учитель, якого неодно пече і озлоблює, довго та широко, про всякі речі і ріжних людей. І матеріял, який зібрав, пригнітає його самого; не знає, на чому довше зупинитись і біля чого пройти мимо. Неясна атмосфера, в якій нас квасить, має свою просту причину у самій композиції твору, що хитається на два боки. Якби це були спомини про дійсні події та дійсних діячів, тоді ми мали б запах, що йде, хочби з найсірішої, відорваної вітром історичної сторінки. Але називати факти, політиків і дипльоматів, прикрашуючи їх епітетами мало почесними для їх ролі — небезпечна справа. Лишається друга можливість: скомпонувати повість, де навіть дійсні, відомі нам люди виступають як „герої“. Та для цього треба великої поетичної уяви. Від довгих літ ждемо у Галичині на повість із сучасного життя надаремне.

Перемішати дійсність з уявою найважче. Ще важче вибрати на героя твору себе самого, себто вкладати в його уста те, що нас мулить, болить і дратує. Сатирикові не вільно ставати сентиментальним тоді, коли перо повинен мачати в оцті та жовчі.

Книжка Д. Лукіяновича перейшла зразкову коректу і немає рівної за останні роки щодо чистоти літературної мови. Передмова В. Верниволі пробує читачеві хоч трохи вияснити, що це таємна країна була ця нещаслива вчорашня Буковина, не щасливіша і нині.

м. р.

—o—

Смертні присуди в Харкові.

Харківський суд засудив на кару смерти управителя фабрики мила Ачкасова та урядовців Бережницького і Левінзона за те, що давали за... барі урядовцям залізниці в Харкові.

—o—

Цікаві маневри воєнної фльоти.

НЮ ЙОРК, 25. 4. ПАТ. Воєнна фльота Злучених Держав, яка складається із 111 великих кораблів, переплила за 24 години панамський канал з Тихого Океану на Атлянтійський.

—o—

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка“ отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Станиславів, вул. Голуховського ч. 67/I. 5—6

— **З Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові.** Засідання Історичної Секції буде в пятницю 27. ц. м. в год. 19. в Бібліотеці НТШ.

— **Концерт на дохід українських півосель.** Комітет українських півосель у Львові повідомляє, що дня 4. травня відбудеться концерт відомих музиків проф. Евгена Перфецького скрипака і проф. Романа Савицького, пяніста, з якого дохід призначений на львівські півоселі. Надіємось, що ріжноманітна й інтересна програма, а також благородна ціль, на яку дохід призначений, спонукає наше громадянство до численної участи, яка засвідчить, що всі розуміємо вагу півоселі і хочемо їх матеріяльно піддержати.

— **Обсервація неба.** Управа Астрономічного Кружка пригадує, що в пятницю 27. ц. м. відбудеться показ неба з обсерваційної вежі львівського університету. Збірка в год. 19. в Астрономічному Інституті, вул. Длугоша 8. В разі непогоди показу не буде.

— **Не забуваймо за наших мистців!** Від Українського Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові дістаємо такий поклик: Сьогоднішнє положення справді важке. Кожний у закупах обмежується лише до конечних річей. Одначе не вільно забувати суспільству за наших талановитих мистців, які ще в більшій мірі відчувають теперішню крізу. Тому замісць безвартісних олійодруків купуймо лише оригінальні образи наших мистців, памятаючи, що вони є найкращими і направду цінними дарунками, на іменини, уродини чи інші нагоди, та в цей спосіб причиняємося до зменшення їх матеріяльної скрути. Отже не минаймо нагоди і звертаймося до Українського Товариства Прихильників Мистецтва у Львові, яке продає по дуже приступних цінах і на догідних умовах образи тільки наших мистців, котрі беруть участь у виставах і мають за собою фахові оцінки своєї праці. При дорожчих образах висилаємо на бажання замісцевим знимки для перегляду. Замовлення і всякі запити на адр.: Українське Товариство Прихильників Мистецтва у Львові, на руки Вп. Іванни Левицької, вул. Набеляка 39/I. п.

— **Українська „золота“ молодь“.** Навязуючи до вчорашньої новинки про „золоту“ молодь у звязку з можливими непорозуміннями, вважаємо себе до обовязку вияснити що нова бу...

„Карієра Ґустава Лєбреша“

Гумор — сатира — дотеп
події афериста у стилі Ставіського.

ва там не про сина „відомого рідношкільного діяча“, лише про сина колишнього рідношкільного службовика, який давно вже в „Рідній Школі“ в ніякому характері не працює.

— **Львівський Український Театр „Цвіркун“**, як нас повідомляють, переводить тепер свою реорганізацію та збільшує склад новими силами. Крім ревій ставити він буде оперетки, ревію-оперетки та фактомонтажі. У найближчому часі виставить „Цвіркун“ дві нові оперетки: „Лючі“ і „Кавказьку любов“ та фактомонтаж „Тернистим шляхом на Соловки“.

— **Ревізії й арештування серед комуністів.** Поліція перевела у багатьох комуністів у Львові масові ревізії й сконфіскувала запаси аґітаційних летючок. Наслідком того арештовано 30 осіб, мужчин і жінок. Стверджено, що вони приготовляли більшу акцію у звязку з недалеким робітничим святом 1-го травня.

— **Свято саджения дерев.** Управа м. Львова рішила залісити велику пісковату площу між Янівською рогачкою та Левандівкою і 28. ц. м. відбудеться офіціяльне свято саджения дерев.

— **Стрілянина в школі.** На стрільниці II. гімназії у Львові один учень пострілив підчас вправ у стрілянні свого товариша, 19-літнього Стан. Вишинського тяжко в черево. В тяжкому стані відставлено раненого до шпиталю.

— **Напад на дім священика.** 22. квітня трьох опришків вдерлося крізь вікно до хати о. Івана Бурого в Цетулі (Ярославщина) та під загрозою револьверів перешукали хату. Забрали 7 зол. і годинник із ланцюжком вартости 65 зол. Після того опришки заборонили священикові виходити з хати, щоби мали час втікти перед заалярмуванням сусідами.

— **Хлопець намагався покінчити самогубством.** 17-літн. Володимир Вozняк скочив у Перемишлі з моста у Сян. По кількох хвилинах пожежна сторожа витягнула хлопця з води. В шпиталі ствердили, що хлопець сильно потовкся спадаючи з висоти кільканацяти метрів. Причина намаганого самогубства невідома.

— **Краєва хроніка.** В Передриміхах пов. Жовква арештовано Павла Бойда, Теод. Дрозда і Мих. Валька, що стріляли в лісі до гаєвого Петра Лозинського. — Над товмацьким повітом перетягла буря з громами, з яких один ударив у залізничу стацію в Отинії, другий в одну хату в Милованні. В Богородчині грім убив Осипа Михайлишина. — На залізничому шляху біля Тисьмениці наїхав потяг на 10-літнього хлопця Мих. Федорова, що хотів перебігти крізь шлях. Тяжко покаліченого відставлено до шпиталю в Надвірній. — В Микитинцях пов. Станиславів згоріла господарська загорода, яку підпалила жебрачка Анна Василів, наслідком чого її арештували. — У Перемишлі оснувався комітет для будови польського костела при вул. Дворовського. — Катерина Петлюх з Пожинь (Ярославщина) побила так тяжко свекрову, що вона померла. Причиною були родинні невзгодини. Петлюхову арештували.

— **Б. адвокат перед судом.** Голосний із своїх процесів за ошуканства б. львівський адвокат Генрик Авін станув перед судом під закидом спроневірення ще в 1926 р. брилянтового перстеня на шкоду ювиліра Байтля. Розправа скінчилася увільненням з причини передавнення. Свого часу Авіна засудив варшавський суд на кару вязниці за ошуканства та позбавлення титулу доктора прав.

— **Згоріла мати з трьома дітьми.** В селі Лесяках пов. Серадз вибухла пожежа в хаті Франца Кремеля. Вогонь поширився так швидко, що не було часу винести троїх дітей. В критичній хвилині пробувала рятувати їх мати і скочила до хати, щоби більше звідтам не вийти. Згоріла разом з дітьми.

— **Кривава бійка поліції з бандитами.** Повітова команда поліції в Ряшеві дістала 24. ц. м. вістку, що сляджені віддавна бандити Бик і Мачуга укриваються у Каз. Ноги в Ґжеґоржувці. Негайно виїхав на місце повітовий комендант з 10 постерунковими й агентами та поліційним псом. Коли поліція наближалася до хати, Бик вискочив вікном а Мачуга дверми. Поперед нього станула в дверях жінка Ноґи з кількома дітьми, тому агент Васілевський не міг стріляти. Скористав з того Мачуга і стрілив до нього з короткого кріса, ціляючи в ногу. Стрілив розривною кулею, яка розторощила агентові ногу нижче коліна. Опісля втік до ліса. Тимчасом за Биком, який вискочив крізь вікно, кинувся поліційний пес і вхопивши його за руку, звалив на землю. Бик стрілив до пса двічи з револьвера і простріли йому ухо. Дальше заїлася йому револьвер і Бик почав бити пса кольбою по голові. Наслідком того пес упав на землю і Бик почав тікати до ліса. За ним посипались крісові стріли поліцаїв і Бик, видко поцілений, впав на хвилину. Однак згодом підвівся і таки втік до ліса. За обома бандитами шукає поліція. Раненого Вісневського відставлено до ряшівського шпиталю, де ампутували йому ногу.

— **Ріжні вістки.** Берлінський театральний видавець Фріц Вреде пробував відібрати собі життя з причини фінансових труднощів — Біля Пуцка впав гидропляи, причому згинув пільот Вальковяк. — В Женеві відкрито виставу котів. За одного з них княжна Ратібор заплатила 15.000 шв. франків. — Біля Москви віддано до вжитку нову радіостацію Комінтерн зі силою 500 кільоватів. — Апеляційний суд в Або видав присуд у фінсько-совітській шпигунській афері. Марія Шулц дістала 8 літ, російський жид Якобсон 5 літ примусових робіт, інші обвинувачені 1—5 літ. — У словацькому селі Бабин згоріло 130 хат, причому згинули 3 особи і багато худоби. — В Хорватії згоріло ціле село Кралевач.

— **Шаховий меч за світове мистецтво.** Осьма партія, яку розіграли Альохін і Боголюбов у Фрайбурзі, скінчилася після 64 тягів ремі. Стан змагань є такий: 2:0 при 6 ремі в користь Альохіна.

— **Від Гомера до сьогодні.** Атенська накладня Дімітракос стала видавати великий словар грецької мови, що буде містити все грецьке мовне багатство від Гомера до сьогодні. Працюють при словарі першорядні грецькі та чужинні лексикографи. Словар подаватиме всі старогрецькі слова, опісля слова з грецьких середненовічних і нових часів, слова новогрецької літературної мови (катарева) та слова новогрецької народної мови (димотіка). Пояснення поодиноких слів подане в новогрецькій літературній мові. Весь словар матиме 300 аркушів друку.

— **Напад китайців на японський потяг.** На японський панцирний потяг у Манджурії напали китайські бандити, які підложили динамітову бомбу, наслідком чого потяг вискочив із шин. Ціла залога потягу сильно потерпіла. Два транспорти японського війська, що їхали за панцирним потягом здержано в останній хвилині перед місцем катастрофи.

— **Грім ударив у літак.** В часі нічного лету в стейті Тексас грім ударив у літак, який запалився і впав на землю. Згинули чотири пасажири, між ними дві жінки.

— **Від Управи Черча.** На численні запити лікуванців у справі їзди до Черча, Управа живця повідомляє, що вже від 30. червня на стації Потік-Черче до кожного потягу чекають на гостей повозки. Купелі чинні від 1-го травня.

——o——

З листів до Редакції.

До Вп. Пана Редактора „Діла“ у Львові.

Прошу ласкаво помістити в найближчому числі Вашого часопису отсю заяву:

Оцим заявляю перед українським громадянством, що від часу заарештування мене польською владою у березні 1926. р. перервалася й моя приналежність до Комуністичної Партії Західної України.

Виступ Хвильового й Шумського у 1927. р., боротьба КП(б)У проти їхніх кличів, розлам у КПЗУ у 1928 р., спосіб переведення колективізації та ціла політична дійсність Наддніпрянської України, ілюстрована самогубством Хвильового та Скрипника, відношення Комуністичної Партії до визвольних змагань українського національного табору на політичному, культурному й економічному полі на західно-українських землях та оцінка Комун. Партією З. У. Организації Українських Націоналістів — усе це унеможливлює мені погодити надалі свою ідеольогічну позицію з приналежністю до Комуністичної Партії, що можливим для мене було у специфічних волинських умовинах 1924—1926 р. р.

Зазначуючи, що у найближчім часі я прилюдно заберу слово у всіх справах української дійсности, заявляю оцим, що, вийшовши з польської вязниці, я стаю в ряди українського громадянства на позицію дальших змагань за здійснення українських ідеалів.

Дякуючи заздалегідь за видрукування цієї заяви, прошу Вас, Вп. Пане Редакторе, прийняти запевнення високого поважання

Варшава, 17. березня 1934 р.

Павло Сомчинський

Ширіть наш часопис!

З концертової салі.

СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ ЖИД. Т-ВА АРТ.-ЛІТЕР.

Симфонічні твори Ґлюка, Брамса та Муссорґського, зіставлені побіч себе, дають нам образ еволюції, якій підлягала орхестра. Можемо перевести цікаву паралелю між ріжними стилями та засобами, якими висловлюють свої думки згадані композитори.

Ґлюк, великий реформатор опери, усуває віртуозність, а поглиблює драматичний первень. Він перший вводить програмову увертюру. Його увертюру до „Іфіґенії в Авліді“ (1772 р.), яку ми чули, характеризує ідейний звязок з драмою.

Брамс, музик інтелектуальний, клясик серед романтиків, репрезентує у противенстві до програмового напрямку виключно культ абсолютної музики. Не зважаючи на свою ясність, його музика тяжка. Безпосередньо ділає стонована краса звукової барви. Виведена Симфонія Ц-моль — це могутній твір великого духа.

Зовсім протилежний рід музичного таланту виказує „Ніч на Лисій Горі“ Муссорґського. (Опрацювання на велику орхестру Рімского-Корсакова). Реалізм та програмовість цього твору, орґіястична ритміка просто несамовито ділають на слухача.

Як соліст виступив у концерті відомий піяніст проф. Ґінсберґ. Концерт Ес-дур Моцарта викликав щире захоплення серед публики, головно інтерпретація другої частини була дуже гарна. Якою популярністю тішиться проф. Ґінсберґ, свідчили найкраще грімкі оплески, тож додав ще „Румунський танок“ у своїй обрібці та „Пряжку“ Мельцера. Однак від піяніста тої міри, що Ґінсберґ, можемо вимагати інших наддатків, а не тільки обчислених на зовнішній ефект.

Творами диригував талановитий молодий диригент М. Горовіц, якого повна запалу праця мала поважний мистецький успіх.

І. Приймова.

——o——

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ „МАРУСЕНЬКА“: „*ДЕМОН ЗОЛОТА*“.

Молоде американське виробництво „Колюмбія“ йде назустріч найновішим вимогам кінопродукції: дати в лесі якнайбільше цікавого, емоційного, а при тому оригінального матеріялу. „Демон золота“ — це вправді моряцька фільма яких цілі десятки бачили ми вже на екранах, та проте вона така цікава й оригінальна, що слідимо за акцією зі запертим віддихом. Цікаві знимки, як нурець спускається на дно моря, як перешукує затоплену перед шести роками підводну лодку, шукаючи за скринею золота та понад усім прецікава сцена боротьби нурця з восьмерником (велика потвора з породи головоногих т. зв. мутняк). Вкінці незвичайно гарні кольорові світлини морських живин. Фільма накружена у німецькій та англійській мові.

На сцені ревія п. з. „Марусенька в кольорах“ з Марією Корабляковою і з іншими відомими львівськими акторами. (ет.)

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ЩО МАЄТЕ ВПЛАЧУВАТИ РАТИ НА 25-ЗОЛОТОВУ ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Олена Глібовицька, жінка о. Василя, пароха в Жабю, померла 18. квітня в Волчківцях. В. Ій П.!

Дописи.

СКАЛАТЩИНА.

Велика повітова господарська нарада в Скалаті. Філія „Сільського Господаря“ в Скалаті улядила повітову господарську нараду в дні 17. квітня ц. р. 150 присутніх осіб на нараді у весняний робучий день (де які аж зі сіл віддалених 30 км. від Скалата) вказували наглядно на те, як сильно доцінює село свою найважнішу в повіті господарську установу „Сільський Господар“, який у 70-ох своїх станицях, кружках і кооперативах, має зорганізованих поверх 7 (сім) тисяч фізичних членів на всіх около 10 тисяч господарств (без ріжниці народности) в повіті. Голова Філії „Сільського Господаря“ о. Гр. Плакида зі Скалата Ст вказав на вагу с.-господ. праці в повіті та кинув гасло: „Нових 5 (пять) тисяч членів для „Сільського Господаря“, що присутні приняли з одушевленням. Після того агроном філії „С. Г.“ інж. А. Чемерис виголосив реферат, у якім подав спосіб розбудови сіл.-госп. діяльки в повіті. Всі інтеліґентніші одиниці охочі до праці, в першій мірі провідники економічних установ, будуть діставати від агронома Філії, чи від членів Ради Філії (під догляд яким розділено поодинокі села) відповідні інструкції щодо праці в повіті. По рефератах виязалась жива й річева дискусія, по скінченні якої одноголосно ухвалено низку резолюцій.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Просвітянські анкети. Дня 6. м. м. в салі „Надії" відбулась просвітянська конференція в справі культ.-освітній та організаційній читалень Бережанщини. Конференцію цю скликала Філія „Просвіти" в Бережанах. Основний реферат виголосив представник Матірнього Т-ва у Львові п. П. Петрик. По вислуханні реферату й переведенні дискусії приявні представники читалень „Просвіти" та інших установ бережанського повіту ухвалили відповідні резолюції, що обовязують всі читальні, кооперативи й інші українські установи. Таку саму конференцію і з такими самими резолюціями відбула Філія „Просвіти" в Бережанах у Козовій дня 7. III. для Козівщини, яка по розвязанні Філії в Козовій підлягає Філії в Бережанах.

Справа позички „Р. Ш.". Українське громадянство Бережанщини, розуміючи велику вагу і значіння „Рідної Школи", щиро відгукнулось на поклик Головної Управи в справі підписання II внутрішньої безпроцентової позички і в тій цілі за ініціятивою Повітового Кружка „Р. Ш." в Бережанах покликало до життя повітовий комітет позички, в якого склад увійшли представники всіх товариств та кругів суспільности. Головою комітету є о. кан. Евзевій Бачинський, I. заст. гол. д-р Михайло Західний, II. заст. гол. о. дек. Василь Куцвір, III. заст. гол. о. дек. Павло Штокайло, секр. д-р Володимир Бемко, скарбн. адв. Фран. Бабяк. До організаційної комісії увійшли: д-р Володимир Гриневич, інж. Іван Ханик, д-р Михайло Прийдун, члени: о. кан. Микола Вергун, Марія Левицька, о. Павло Олійник, о. Степан Городецький, Марія Гриневичева, д-р Микола Стадник, Гриць Пришляк, Осип Пелеський і Ярослав Шпундер. Комітет видав до громадянства поклик підписувати внутрішню позичку „Р. Ш." і зібрав уже поважну скількість деклярацій та готівки.

Свято Шевченка. Для вшанування памяти Шевченка Філія і читальні „Просвіти" влаштували в неділю 25. III. в год. 12. полудня святочну академію, на яку з усіх сіл бережанського повіту прибула велика маса народу. Велику салю „Надії" виповнено вщерть. Та все таки ще така сама скількість людей, що в салі, товпилась по сінях, бічних салях і перед будинком. Академія почалась відспіванням „Заповіту" читальняним хором з Саранчуків під дир. П. Климкова. Святочну промову виголосив м-р Логуш, що зробила на присутніх помітне враження. Дальше слідували продукції читальняних хорів: з Шибалина, Баранівки й Гиновичі під пров. п. Кадайського, з Саранчуків під пров. п. Климкова, з Потуторів під пров. п. Буняка і з Бережан під пров. лік. Мігоцького. Хори виявлялись зі своїх завдань бездоганно. Декламації через неприявність декляматорів не відбулися. Академію закінчено відспіванням національного гимну. На академії не обійшлося й без інциденту. В часі промови м-ра Логуша явився на салі постерунковий, який, добачуючи в тій промові щось незгідне з програмою, заборонив дальше говорити; але коли промовець дав постерунковому належну відправу, він вийшов зі салі. Другим разом заборонила поліція співати нац. гимн. Вдершись на салю підчас співання нац. гимну, кричала й розганяла присутніх. Але ніхто не рушився, тільки як скінчили співати, почали люди поволи розходитися домів. Поліція арештувала була за опір владі молодого парубка з Лісяник, Івана Грабського. Кліпа.

—o—

СПОРТ.

ЛІКАРСЬКА СПОРТОВА ПОРАДНЯ.

Лікарська Спортова Порадня Гігієнічного Товариства у Львові відчинена від дня 23. квітня 1934 для мужчин у понеділок і четвер від год. 7—9 вечором, для жінок у вівторок від години 7—9 вечором у льокалі Порадні Матерей при вул. Ходоровського 15.

УКРАЇНА — ПОЛЬОНІЯ (ПЕРЕМИШЛЬ).

Змагання між повищими дружинами за мистецтво Окружної Ліги відбудуться у неділю 29. квітня на грищі Чорних. Польонія — це одна з найсильніших дружин в Окружній Лізі, претендент на цьогорічного мистця, тому слід надіятися, що наша одинацятка доложить усіх старань, щоби з таким поважним противником добути якнайкращий вислід для себе. Початок змагань в год. 4 (16).

РЯШІВ, 22. 4. СЯН — РЕСОВІЯ II 2:1 (0:1).

Перемогу в перших змаганнях за мистецтво А-кляси завдячує „Сян" майже виключно своїм моральним вартостям. „Ресовія", що виступила до цих змагань з кількома старими А-клясовими „асами" та поповнена кількома дуже добрими грачами зі зліквідованої Б-клясової „С. М. П.", була в першій половині дружиною кращою під кожним оглядом і мала сильну перевагу. Чуже грище й чужа публика створювали з природи річи неприятливі для „Сяну", а сприятливі для „Ресовії" зовнішні умовини. Здавалося, що „Сян" програє поважно, тимбільше, що наш напад демонстрував гру так, як вона не повинна виглядати. Від програної рятує нашу дружину моральна витримка змагунів та опанування нервів. При стані 0:1 для „Ресовії" кінчиться перша половина. Вже сам початок другої половини приносить повну зміну. „Сян" накидає противникові систему приземної гри і швидке темпо. Одначе напад „Сяну" не зумів використати як слід сильної переваги, перестрілюючи нераз з 5—10 кроків, хоч мав перед собою порожні ворота противника. У відношенні 2:0 для „Сяну" кінчиться друга половина. „Сян" виступав до цих змагань без Макарухи, якого заступав добре Левчаковський II. Суддював поправно п. Драбіковський.

РЕЧИНЕЦЬ РОЗГРИВОК „СЯНУ" ЗА МИСТЕЦТВО А-КЛЯСИ.

3. 5. Сян — Польонія II; 10. 5. Чувай — Сян; 21. 5. Сян — Чувай; 31. 5. Корона — Сян (у Самборі); 3. 6. Сян — Огнісько (ці змагання будуть правдоподібно перенесені на день 27. 5.); 10. 6. Огнісько — Сян (у Ярославі); 17. 6. Сян — Ресовія; 29. 6. Сян — Корона; 5. 7. Польонія — Сян. Дружини на першому місці є господарями.

Листування Редакції.

Вп. Павло Сомчинський, Варшава: З цензурних оглядів примушені ми викинути з Вашого листу за невеличкі місця.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Рогатин.
26. IV. Чумаки.
27. IV. Ельга.
28. IV. Наша парада.
29. IV. Сонце руїни.
30. IV. Пепіна.
1. V. Корневільські дзвони.
З Рогатина їде театр до Бережан.

Великий Міський Театр.
Четвер, 26. IV. год. 5 попол. „Рейтан". Вистава закуплена.
Пятниця, 27. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Театр Ріжнородностей.
Четвер, 26. IV. год. 7·30 веч. „Каріера Ґустава Лебреша".
Пятниця, 27. IV. год. 7·30 веч. „Каріера Ґустава Лебреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Червоний віз", „Виправа Челюскіна".
ВАНДА: „Велика клітка".
КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Американський шал", ревія „Жемчуг світа, це жінка".
КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".
МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в кольорах".
МІРАЖ: „Син джунглів".
МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).
ПАЛЯС: „Переслідувані люди".
ПАН: „Затроєні душі" та ревія.
ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен
СВІТ: „Світ без мужчин".
СОНЦЕ: „Чудотворець" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гаваях".
ХИМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.
УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревляній салі".

Закордонне радіо.

Четвер, 26. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 20·00 Муз. вок. концерт, 15·40 Програма для дітей. **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, 19·20 Скрипка, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт сальонової орхестри, 20·20 Концерт із участю спів. Ади Сарі, **Копенгаген** (255,1) 20·10 „Маскарада" оп. Нільсена, **Париж** (1736) 12·50 Концерт, 20·20 Вок. вечір, **Білгород** (437,3) 20·00 Сучасна югосл. музика, **Берлін** (356,7) 19·00 Концерт солістів (музика, спів). **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 „Поетове кохання" Шуманові пісні (Шікінг баритон), 17·45 Пісні Гугона Вольфа (Мартен, тенор), **Ляйпціг** (382,2) 15·19 Молоді солісти, 20·15 „Альпейська симфонія" Р. Штравса (під дир. композитора), **Мільакер** (522,6) 11·10 Шуманові й Регерові пісні (Зілер, альт), 23·00 Концерт композ. Гассе, **Ленінград** (1224) 17·30 Вок. концерт (рос., білірус. та українські пісні). **Букарешт** (212,6) 19·30 „Пімста лилика" оп. Й. Штравса, **Будапешт** (550,5) 17·30 Скрипка, 20·30 Симф. концерт, **Міляно** (368,6) 13·10, 13·45 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 27. квітня 1934.

Відень (506,8) 16·10, 19·15 Концерт, **Прага** (470,2) 17·05 Смичковий квартет, 20·00 Концерт у честь Сметани, **Копенгаген** (255,1) 21·10 Данські пісні, **Париж** (1796) 12·30 Легка музика, **Білгород** (437,3) 17·30 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 19·00 Фортепяновий ресітал, **Мінхен** (405,4) 13·35, 21·15 Концерт, **Осльо** (1186) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера, **Москва** (Сталін (360,6) 17·25 „Мадам Батерфляй" оп. Пучінія, **Будапешт** (550,5) 16·00 Циг. музика, 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 26. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Популярна музика з гр. плит, 12·35 Концерт (музика, спів), 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Легка музика, 16·35 Фортепянові прелюдії Дебіссі, (з гр. плит), 16·45 Авд. „Бранденбурські концерти" Бах (з гр. плит), 17·10 Польські поети письменники XVI. стол., 17·30 Будова дешевих мешкань, 17·50 Авдиція „Людина з екрану", 19·02 Фейлетон „Франк Ведекінд", 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Гр. плита, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт орхестри, спів, 21·00 Техн. почт. скринька, 21·15, 22·00, 23·05 Легка й танкова музика.

Пятниця, 27 квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 12·30 Метеорольоґ. вістки, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Ревія, фільма, оперетка (гр. плити), 16·20 У службі великої ідеї, 16·35 Пісні Ружицького й Навропького в супр. фортепяну співає Полінська-Левіцька, 17·00 Камер. концерт у виконанні смичкового квартету, 17·30 Відч. „Польська література доби Станислава", 17·50 Відч. „Постава вчителя при здійснюванні нових програм", 18·10 Легка музика, 18·53 Недоцінювані вороги, 19·05 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Гр. плити 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт; у перерві „Балачки з авторами та читачами", 22·30, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·22 зол.

Золото: Доляри 8·99—9·02, Франки фр. 35·30—35·70, Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80, Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·10—27·11, Париж 34·96 і пів, Берлін 207·15, Цюріх 171·57, Амстердам 358·25, Прага 22·00, Міляно 45·10, Відень 97·00—99·00, Букарешт 39·00—42·00, Нюйорк кабель 5.26 і одна четверта, Нюйорк чек 5·25 і одна четверта.

ЗБІЖЕ.

	Ціни парітас Підволочиська від	до	парітас Львів від	до
Пшениця двір.	17·55	17·75	19·00	19·25
Пшениця збірна	15·75	16·00	17·25	17·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 25. IV. масло 2·70, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·20.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ

Починальне богослуження за спокій душі бл. п. **Ярослави Кліш** відправиться в неділю дня 29. квітня 1934 в Успенській Церкві в годині 12-ій в полудне. Родина та співробітники „Червоної Калини" запрошують до участи. 1178

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по . . . зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10